

Дзіцячы мастацтва

Год выдання 37-ы
№ 2 [2271]
7 студзеня 1969 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

ЖЫВЕ МІЖ НАС ЛЕНІН...

Дзень за днём набліжае нас да 100-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна, з вялікай актыўнасцю рыхуюцца да знамянальнага юбілею і працоўныя нашай Рэспублікі. Ленінская тэма натхняе пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, майстроў сцэны і кіно. З хваляваннем прапагандуюць мудрае ленінскае слова работнікі клубаў і бібліятэк, вось некаторыя факты, аб якіх паведамляюць чытачы.

МІНЮЦЬ ГАДЫ.

Усе новыя і новыя пакаленні моладзі бяруць у рукі томкікі з слязатам Ільіча, каб прыпасці да жыццёвай крыніцы ленінскіх бессмяротных ідэй.

3 ВЕЧНАЙ КРЫНІЦЫ

У Гомелі, напрыклад, па ініцыятыве абласной бібліятэкі і гарнома камсамола была праведзена агульнагародская канферэнцыя па рабоце У. І. Леніна «Задачы саюзаў моладзі».

Каб правільна кіраваць чытаннем, трэба ўвесь час вывучаць ітаросы чытачоў. Таму бібліятэкі часта распуспаўняюць анкетныя, праводзяць апытанні чытачоў. У анкетках на першым месцы стаяць пытанні: «Якія творы У. І. Леніна вы прачыталі?», «Якая з прачытаных прац У. І. Леніна вам найбольш зразумелая?», «Якія сустрэліся цябе цікавыя?».

Шмат даюць і аналізы чытанніх фармулаў. Мінская гародская бібліятэка № 10, аналізуючы фармулары маладых чытачоў, устанавіла, што маладыя рабочыя часта абмяжоўваюцца знаёмствам толькі з некаторымі творами Ільіча, хоць у Леніна ёсць вялікая колькасць прац, якія даступны разумеючы моладзі з сярэдняй адукацыі. Каб папоўніць рэкамендацыйны спісы і бібліяграфічныя ўказальнікі, бібліятэкарам давялося нямаля працаваць самім, перачытаць многа артыкулаў пра Леніна. Бібліятэкары сталі больш старацца вучыць юных чытачоў, яны арыентавацца ў багатай літаратурнай спадчыне Ільіча. Так, Мінская бібліятэка № 5 правя-

Ленінская тэма даўно хвалюе мастакоў А. Гуселя і Р. Кудрэвіч. Некалькі гадоў таму яны стварылі два вяршыні карціны «Апасіянаты», у якой імкнуліся ўвасабіць вобраз У. І. Леніна, калі ён слухае нейміручы твор Бетховена. Але мастакам хацелася глыбей пранікнуць у вобраз Ільіча. І вось перааснаваны, якасна новы твор — трыціць з той жа назвай. З ім знаёмліцца наведвальнікі выстаўкі «50 год БССР і КПБ». У гэтай рабоце А. Гусель і Р. Кудрэвіч адлюстроўваюць роздзім працадара пра лёс народа, пра шляхі да яго светлай будучыні.

У ГОРАДЗЕ НАД НЁМАНАМ

Цікавыя лекцыі, звязаныя з юбілеем Ільіча, падрыхтавалі выкладчыкі кафедры рускай і зарубежнай літаратуры і кафедры беларускай літаратуры Гродзенскага педагагічнага інстытута імя Я. Купалы. Гэта — «Вобраз У. І. Леніна ў беларускай літаратуры», «Прынцыпы мастацкага адлюстравання вобраза Ільіча ў савецкай літаратуры», «Вучэнне У. І. Леніна аб партыйнасці і народнасці мастацтва», «Вобраз У. І. Леніна ў прагрэсіўнай зарубежнай літаратуры» і іншыя.

«Вобраз працадара ў вывучэнні сваёй лекцыяй выкладчыкі педінстытута І. Шаўна. Яна багата ілюструецца разрадукамі, фатаграфіямі і ўспрымаецца слухачамі з вялікай цікавасцю.

Сябра ў Гродзенскай сярэдняй школе № 12 для вучняў маюцца і старажытныя і сучасныя ілюстрацыі, уведзеныя ў лекцыю. Яны не ўваходзяць у вучэбную сетку гадзін. Раз на тыдзень концы клас збіраецца ў школьнаму музеі Ільіча. Матэрыялы музея дапамагаюць настаўнікам зрабіць урокі жывымі і цікавымі, больш падрабязна пазнаёміць вучняў з жыццём і рэвалюцыйнай дзейнасцю працадара.

Старшакласнікі, напрыклад, вывучаюць на ленінскіх уроках лекцыю «Задачы саюзаў моладзі», «Вялікі пачыны», «Чарговыя задачы Савецкай улады». Адназначна вучні знаёмляцца з гісторыяй і значнасцю матэрыялізму, «Дзіцячая хвароба «Левізіны» і «Намузізіны», а таксама кіно «У. І. Леніна. Кароткі біяграфічны нарыс».

ВЫСТАЎКА У КІНАТЭАТРЫ

У фазе слухага кінатэатра «Цэнтральны» да 100-годдзя з дня нараджэння працадара працуюць арганізавана вялікая фотавыстаўка «Вобраз У. І. Леніна ў кіно». Шматлікія разрадукаў пра дзіцячы і юнацкі гадзі Валодзі Ульянава, пра пачатак яго рэвалюцыйнай дзейнасці, пра тое, як У. І. Ленін кіраваў Кастрычніцкай рэвалюцыяй і пра апошнія гадзі яго жыцця.

Шчыры раздзел выстаўкі, прысвечаны майстрам мастацтва, якія працавалі над вобразам Уладзіміра Ільіча ў кіно. Гледачы знаёмяцца з надрамі з фільмаў «Ленін у Кастрычніку», «Ленін у 1918 годзе», «Чалавек з ружом», «Янаў Свардлоў» і іншыя.

СЛОВА ВЕТЭРАНАЎ

У Мінскім палацы культуры прафсаюзаў праходзіць чытанне цыкла лекцый, прысвечаных 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. На першым вечары перад моладдзю горада выступілі ўдзельнікі Кастрычніцкай рэвалюцыі і Вялікай Айчыннай вайны, Героі працы.

ГАНАРОВЫ ЗАКАЗ

Выдавецтва «Беларусь» выдала на беларускай мове творы У. І. Леніна «Вялікі пачыны», «Партыйная арганізацыя», «Задачы саюзаў моладзі», «Аб значанні вучэбнага матэрыялізму», «Дзіцячая хвароба «Левізіны» і «Намузізіны», а таксама кіно «У. І. Леніна. Кароткі біяграфічны нарыс».

ПРЫВІТАННЕ З З'ЯМЛІ, ВЕНЕРА!

5 снежня 1969 года ў 9 гадзін 28 мінут па маскоўскаму часу ў Савецкім Саюзе ажыццёўлен запуст новай міжпланетнай аўтаматычнай станцыі «Венера-5».

Асноўнай мэтай запуску станцыі з'яўляецца працяг даследавання планеты Венера, пачаты аўтаматычнай станцыяй «Венера-4».

На станцыі «Венера-5» пашыраны састану навуковай і вымяральной апаратуры, што дазваляць павысіць дакладнасць вымярэнняў і атрымаць дадатковыя навуковыя даныя аб атмасферы планеты.

На борце аўтаматычнай міжпланетнай станцыі «Венера-5» знаходзяцца вышпелы Савецкага Саюза з барэльфам Уладзіміра Ільіча Леніна і адбіткам Дзяржаўнага сэрца СССР.

Станцыя «Венера-5» была выведзена на траекторыю палёта да планеты Венера з прамажкавай арбіты штучнага спадарожніка Зямлі. Аўтаматычная станцыя выведзена на разліковую траекторыю. Яе палёт да планеты Венера будзе працягвацца 4 месяцы.

Апаратура на борце аўтаматычнай міжпланетнай станцыі «Венера-5» працуе нармальна. Са станцыяй падтрымліваецца ўстойлівая радыёсвязь.

ПРЭМ'ЕРЫ Ў КАМЕНИ

ШТОГОД у рэспубліцы праводзіцца конкурс на лепшыя жылыя і грамадскія будынікі 1968 года.

Дыпламы другой ступені і грашовыя прэміі прысуджаны калектывам перасойнай механізаванай калоніі № 2 трэста «Гродненскельбуд» і праектнага інстытута «Белгипрарэспбуд» за групу эксперыментальных дамоў, пабудаваных у калгасе «Пяргас» Гродзенскага раёна.

Мэтай эксперыменту было праверыць розныя планіровачныя рашэнні кватэр з улікам патрэб трыццяй ступені і прэмію за якасць работ у новым спальным корпусе дома аддзячкі «Орша».

У Магілёве ў 1968 годзе было завершана будаўніцтва п'яці 80-кватэрных жылых буйнапанельных дамоў, трох 50-кватэрных цэгляных жылых дамоў, 70-кватэрнага жылога дома з сілікатнага блоку, інтэр'ята на 502 месцы дзіцячага садка-ясляў на 280 месцаў і сталавай на 100 месцаў на праспекце Пушкіна.

Дыпламы другой ступені і прэміі прысуджаны калектывам будаўнічага ўпраўлення № 46 Міністэрства прамысловага будаўніцтва БССР і гомельскіх абласных майстэрняў «Белдзяржпраект» за кафе-растаран у Гомелі на 542 месцы. Узайшчы за аснову тыповыя праект, гомельскія дойдзі шмат у чым палепшылі яго, уключылі прагрэсіўныя канструкцыі.

Дыпламы другой ступені і прэміі прысуджаны калектывам будаўнічага ўпраўлення № 46 Міністэрства прамысловага будаўніцтва БССР і гомельскіх абласных майстэрняў «Белдзяржпраект» за кафе-растаран у Гомелі на 542 месцы.

Дыпламы трэцяй ступені і грашовыя прэміі атрымалі будаўнічыя ўпраўленні № 121 трэста «Нафтабуд» за клуб на 800 месцаў у Наваполацку і Высокаўскага міжкваласна будаўнічага арганізацыя разам з брэсцкімі абласнымі майстэрнямі «Белдзяржпраект» за Дом культуры на 520 месцаў у вёсцы Рэсна Камянецкага раёна.

Дыпламам трэцяй ступені і прэміі адзначана праца калектываў Мінскага трэста кватэрнай забудовы, домабудаўнічага камбіната № 1 Міністэрства прамысловага будаўніцтва БССР і праектнага інстытута «Мінспраект» за забудову і праектаванне комплексу буйнапанельных дамоў па вуліцы Адоўскага ў Мінску.

Мікрараён па вуліцы Адоўскага вырашаны з улікам апошніх дасягненняў айчыннай і замежнай практыкі. Яго можна лічыць узроўнем забудовы на тэрасах. Наглядачы на цяжкіх рэльефах умоваў, тут дасягнута высокая шчыльнасць.

ШТОГОД У РЭСПУБЛІКАМ КОНКУРС НА ЛЕПШЫЯ ЖЫЛЫЯ І ГРАМАДСКІЯ БУДЫНКІ 1968 ГОДА.

ЖУРЫ ВЫЗНАЧЫЛА ПЕРАМОЖЦАЎ

На здымках — два аб'екты, якія атрымалі дыпламы і прэміі ў рэспубліканскім конкурсе на лепшыя жылыя і грамадскія будынікі. Уверсе — забудова п'яцінава-заходняга боку праспекта Пушкіна ў Магілёве. Унізе — будынак эксперыментальнага жылога дома ў калгасе «Пяргас» Гродзенскага раёна.

ЧАСОПІСЫ

У студзеньскім Полыміа Беларусь Маладосць

«ПОЛЫМІА» У раздзеле паэзіі — «Паэма дарог» Сяргея Грахоўскага, вершы Антона Бялявіча, Анатоля Вялюгіна, Ніны Тарас, Будакі Лось, Льва Мароза, Генадзя Бурэйкіна, Анатоля Астрэйкі, а таксама «Ода Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік» Арліна Арлінава (пераклад з балгарскай Ніла Гілевіча). Раздзел прозы прапануе чытачам апавесць Леаніда Гур'явіна «Летняя знічка», апавяданні Рамана Сабаленкі, Віктара Карамазова, Алеся Асіпенкі, Уладзіміра Дамашэвіча і Алеся Масаранкі.

Публіцыстычныя артыкулы П. Коханова «Слаўнае п'яццадзяткагоддзе» і генерала арміі П. Батава «бітва за вызваленне Беларусі» прысвечаны юбілею БССР і КПБ.

Нарыс В. Якавенкі «Звезда сваю зямлю» расказвае пра геалагічную разведку нафты Беларусі.

У раздзеле навіч змешчаны артыкул Г. Герасіменкі «На пачатку дзяржаўнага будаўніцтва» — пра мерапрыемствы Камуністычнай партыі па стварэнні новага кіруючага апарату ў першыя гады пасля Кастрычніка.

Артыкул Я. Семяжона «А як выйшла ў людзі» (пра беларускую літаратуру на міжнароднай арэне) адкрывае раздзел крытыкі і літаратуразнаўства. Змешчаны таксама артыкулы М. Арошкі «Першы пазычкі падраўнакі» (пра паэзію Р. Барадуліна), Ул. Калеснікі «Старонкі беларускага романтизму» (аб заходнебеларускай паэзіі 20-х гадоў), Я. Саламевіча «Адам Гур'яноў — фалькларыст» (да 100-годдзя з дня нараджэння паэта).

Раздзел «Сярод кніг» складваюць рэцэнзіі Г. Міхалева — на кнігу «Тэма, Беларусь», Ю. Гаўрука — на кнігу Я. Халецкага «Ключ», В. Тараса — на апавесць І. Пташнікова «Тартакі», А. Семяжона — на «П'есы» У. Галубка.

«МАЛАДОСЦЬ» Адкрывае нумар вялікая падборка вершаў Пятруся Броўкі. У раздзеле паэзіі і прозы змешчаны таксама вершы Анатоля Грачанікава, Юрася Свірка, Сяргея Панізіна, Юрася Пісарніка, Констанція Булькі, апавесць Дзюда Ярашэвіча «Сцяны свайго дома», навіла Алеся Ліпнева «Маці» (публікацыя С. Шушыка), апавяданні Уладзіміра Мехова і Аляксандра Казанова (пераклад Анатоля Кудравеца).

Адему Гур'явіну (да 100-годдзя з дня нараджэння) прысвечаны артыкул Д. Гальмакова «3 думкі пра народ».

В. Шматаў у артыкуле «Бронзавыя званіцы» разглядае работы беларускіх мастакоў, прысвечаныя М. Багдановічу і яго творчасці.

Сярод іншых матэрыялаў чытачы знайдучь нататкі Я. Крупені пра дасягненні кінематографістаў маладых краін Афрыкі, артыкул алімпійскага чэмпіёна А. Мадзведзя, «Усмешкі маладосці».

С. Руціч дзеліцца ўспамінамі пра сваё сяброўства ў зброі — партызан і падпольшчыкаў Брэстчыны ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

«БЕЛАРУСЬ» Друкуюцца лірычныя рэпартажы Генадзя Кляўко «Ад Оршы да Брэста», вершы Будакі Лось, Ніны Шкляравай, Васіля Макаравіча, мангольскага паэта Дашдаржына Нацагдоржа (пераклад Міхаіла Калачынскага), апавяданні Міколы Гамолкі і Васіля Хомчанкі.

Шмат публіцыстычных матэрыялаў прысвечана 50-годдзю БССР і КПБ. Чытаюць часопіс вішнююча са слаўным юбілеем лётчыка-камандаў ССР, Героя Савецкага Саюза П. Папавіча, гаючы рэдактар часопіса «Дружба народаў», сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў ССР С. Баруздын, народны паэт Латвіі Ян Судрабалі.

О. Лонскі расказвае пра ўрачыстасці, якія адбыліся напярэдадні 50-годдзя БССР і КПБ у Смаленску. Змешчаны фотарэпартаж «Беларусь юбілейная».

У І. Леніну прысвечаны публіцыстычны артыкул кандыдата гістарычных навук В. Самашанкі «Светач для ўсёй планеты».

Нарыс А. Есакова «Поціск рукамі» — пра брыгадырства сталеяроў Мінскага вагона-рамонтнага заводу Імя Мяснікова, нарыс В. Дочыка «Вынаходнікі» — пра канструктара сельскагаспадарчых машын, загадчыка аддзела Доўскай эксперыментальнай базы Ю. Карнацкага.

Пад рубрыкай «Па гарадах і раёнах БССР» змешчана нататка М. Скушанкі «Навуцы».

Сярод іншых матэрыялаў часопіса чытачы знайдучь рэпартаж Ю. Стрышана з Палаца культуры ўскі Рэспублікі ў Брэстчыне, карэспанданжыю В. Тумяля «Была ў Акаліцкім Рэсп» з вёскі Акаліцкі Мінскага раёна, нататку І. Турэцкага «Анагэдак рэспублікі» (пра Мінскі завод «Бальшавік») і інш.

У раздзеле «Новыя кнігі» друкуюцца рэцэнзіі Н. Валовіка — на кнігу «Тэма, Беларусь», А. Шаўні — на кнігу ўспамінаў С. Шушыка «Вяртанне ў маладосць» і А. Марцінічыка — на зборнік вершаў П. Пруднікова «Час майго нараджэння».

«ПАРТЫЗАНСКАЯ ЗЯМЛЯНКА» Спражэніцы вячэй пакрысе, сярэвічкі пахлі на страсе... А вакол — непраходны гушчар, зашлішчылі сосны — да хмар. Пад нагамі — іржавае воль, у ягондзі — белая косца: абгудалі яе звары, адзванілі па кімсь камары...

...Ля зямлянікі — зямлянка. І шум лесавы. На сасне за сям вёрст — як бацян, вартавы. Над балотнаю безданню кладка плочышчы, самакруткі агеньчык ля кузіні блішчыць.

Бярозы, выносістыя і росныя, гасцінец прамы ў абдымкі бяруць. Чую парыванне баросты ў імені тваім. Бе-ла-русь..

Рамонкамі вышыты, вясілкамі твая хусціна, настольны абрус. Вяжамі ў купалле шчасце і прычалала яго, Беларусь!

Адвага з мужнасцю ў пашане крышыла чужыя таны на друц. Сабраліся нантанты ў ААНЕ, і месца сваё заняла Беларусь.

Ад пяркні пад грабам — жытнёвы душок, канаяз патаемная, сена стажок. І шпількі... Каб галіны раны хучэй, каб слабыя не бачылі злосных вачэй, каб жывей пад ганюку вышынных вятроў становіліся ў строй змагароў...

Гаварылі ў атрадах: трава-мурава... Гаварылі: другая Масква!.. І, канаючы нават, на той мураве сумавалі па першак Маскве.

Не слухала часам знаўцаў раханых рук; ніко не жарце цяпер — бульбяная, а кажа: — І нафтава Беларусь.

Такая звабная, як брусьнічка, што не праспала зару, ты кружыш Лявоніхай ў чаравіках на сцэне Крамлёўскай, Беларусь.

Чаму, скажы, страпанецца сарце, калі над рэчкі, дзе гукі руку, ззяюць з бору мне адгукнецца балюча і светла: — Бе-ла-русь..

Дык расказвай, што дома чуваць? А што расказваць? Як там бацька, маці? Звычайна. Бацька ў большыці. Што з ім?

Дзіцёнак ты, братуха, — не вытрымаў! Дзіцёнак ты, братуха, — не вытрымаў!

Дзіцёнак ты, братуха, — не вытрымаў!

Дзіцёнак ты, братуха, — не вытрымаў!

Анатоля ГРАЧАНІКАУ («Маладосць»)

СОЖ

Асецін Сож Спружніўся, як сталь, За дзень адбіўшы зазімак зласпів.

Яму блішчасты б месячкі удалы Патнэц па сінняй плыні ганарліва.

Але цяпер навокал ні душы. Замойці нават Гаваркія стромы.

І Сож агні павольна прытушыў, Нібы залпошчы вочы ён ад стомы.

Што бачыцца яму ў трывожных снахі Амаль да дна пранізаны вятрамі, Сцеб сіні Сож на скрызнях, Як чалавек.

Пакінуць сабраці.

Юрася СВІРКА («Маладосць»)

НАЧЛЕГ

Дарога з Бягомля вяла і вяла То гаем, то дугам, то полем. І ў лес прывяла, Дзе кляма ні сля, Ні варты зялёных таполяў.

Тут елкі і сосны — куды ні зірні. На вырубках — чырваня маліны. Паслухай — Пачуеш з лесной шышні Чалпы камарынай маліты.

Правалы зямлянак, Сівыя імкі Не лёгкія калядуў скалош. Доверлівым воякам з-пад елак глухіх Міргне партызанскі калодзеж.

Іскрыцца згоні да высокіх елін, Дрыготкі, над вогнішчам вяснуў.

І ціха было ў абшары лесным. Вузелі прасветы палянак. Палаткі застылі на ўагорку крутым, Нібы надбудовы зямлянак.

Драмаці ў палатках. Які там сны! Тачыўся ўспамін, быццам корак. І мўлка было ад апошняй вайны На гэтай зямлі непакорнай.

З палаткі я доўга глядзеў на касцёр, Які дегарай і хістаўся. І ціснула неба мільярдамі зор. Каб лепш я з мінулым зраўняўся.

Генадзя БУРАЎКІН («Полыміа»)

Мам працей. Нашы дзеці без хлеба ў кутку не прыцаць.

Для гасцей Нам не трэба добра пазычыць.

Мы сталеем іначай. Лес нам выпіў другі. А усё роўна трыгога Ля вачэй пакідае кругі.

Усё роўна трыгога Не даюць нам залпошчыць павек. І хапае гарыоты — Не скупіцца на гэты наш век.

А што часта жартуем І з многіма імкі, Дык таму, што дзяцінства Было ў нас на радасць скупым.

І не кліч нашы старыя. Не квітай нам здалекі анімаходз Ты заходзі да нас, сталасць, Нібы гаспадыня, заходзі.

А-а... Скутка на бараду села. І аж у большыя траціў? — Нігось. Аперальны рабілі.

— Ну, гэты не страшна. — Але ж у сямейнай работы пайшла. Сельце трэба. Доўга з такой хваробай трымаць не стануць.

— І з такой, кажучы, трэба сваё адбачыць. Туды абый толькі траціў... — Ну, а як сяло? — А што сяло? Працы і ў сямейнай ад пуза. У матурыні вяселле намачаецца. Маладосца жыць, Геніка. Кажучы, як быццам гарадскую знайшоў. У райцэнтры на аўтобуснай станцыі касірыня рабіць.

— І калі вяселле? — Нібыта на май абзаваліся. Налігас быцця з фермы адпусціў, гарэльні ўжо назапастілі.

— Ты усё ведаеш. — Кожны ў сямейнае ведае. — Генік, скажы табе, малаціны ў вядзюку навуку не ўдаўся. Дык малую агору. Ветраны — у калітасе не апошні чалавек. Ты во як будзеш?

— Старэйшы за мяне, таму і агораў. Прыйдзе час, я таксама... — Дай жа бог. — Сам абдыдемось.

Сястра змаўчала. Яна сядзела насупраць брата і неадзіна раз сачыла, як ён, абшчупіўшы парананымі ў гаспадарчых рукамі шклянкі і не адрываючы яе, ляснуў, ад стала, раз-пораз нізка схіляў голаву, смешна выцягнуў наустрач да шыянаў кругляя губы і прыхалкам адсёрваў чай. Карацей, высламаная на сонцы грывка спадала на самыя вочы, такія ж вузкія, з крывымі блантам у глыбіні, як і ў яе самой, шыяны выцягнулі над сталом кожны раз, калі ён адіваў з шклянкі; шчокі, што ў дзіцячым пусавелі і адны малымі плямкамі — усё тата толькі ўзманіў даўзе пацудзіць да маладосці брата. Неўвечна і неўвечна яно паднялося ў яе душы і паступова майнало, то калі аднойчы заўважыла, што ёй слаба расце і куды меншы за сваё аднагодкаў, то калі згледзла ў ім большую, як у іншых падлеткаў, сарамяжлівасць, то калі паяздзела з Мінска ў роднае сяло і там бачыла яго, няроўна і нядужага, запараным у цяжкую мужчынскую працу. А найбольш папярэжывала за Сяпёку апошні год, калі ён, у сямейнай спадчынай дзесяцігодку, прыехаў у горад наступна ў інстытут. Выбралі б вучанца на сілах, то можа б усё і атрымалася, як хацелі, бо шкору тэды на траціў скончыў — якіх ужо там ведаў? Можна было ад яго чакаць. Сваё слабацтва ў навуках Сяпёка разумее сам, пра інстытут спачатку нават не марыў, праўду ў бацькі на курсы механізатараў. Да таго ж, больш за любоўю навуку ён любіў копей. Буронку, гусей, сабак, Арсіка, няшчы без усёго гэтага не мог уявіць. Ды бацька ўзду вору. Бацьку руніла бацьчы сьвіна вучоным чалавечкам, і Сяпёка вымушаны быў паданца ў політэхнічны інстытут на Экзамены, праўда, адна, але на стацыянарны не прайшоў па конкурсе, і яго заклічылі на заводны. Вучыцца самастойна Сяпёка і зусім не змог. Месяцы два вальнуў з першай сесіай, пачаў абрабаста «хвастамі» і ўсю зіму валачыў за сабою, так і не адаўшы. Тым часам надыйшла другая сесія. Ён канчаткова застыпаўся і зусім расчараваны ў навуках, забраўшыся дакументы, вярнуўся ў сяло.

Цяпер ён моўчкі сёрваў чай, і думкі яго былі, напору, самыя празрыстыя і практычныя.

— А я ў сямейнае вясня? — зноў запытала Волька.

— Роўна. Рунь харошая. Мяснінамі, праўда, жыта павымакла, але мала дзе. Міронька густа пайшла ў рос. Цяпер з адных у нас пшаніцы паліла з жытам. Калігас будзе на адну міроньку пераходзіць, бо дужа родзіць. Летас за цагельняй дала аж сорок цэнтнераў на гектары.

— Чаго добрага, так і з чорнага хлеба зведзьяцца.

— Хопці і чорнага. Апошнюю зіму, калі Сяпёка жыў у яе, Волька часта думала, якое яшчэ ён дзіць. Але і тады вярта было завесці таворку пра сіло ды зямлю, скажучы ды гаспадарку, як пачынала яна дзівіцца, адкуль у яго галава столькі мужчынскай развагі. І гэты ёй надабалася. Пра гаспадарку ён разважыў цюцельна ў цюцельны як той бацька: закладаная вяселіны над старам упарты лоб, гаварыў неку ў нос, самавіта і важка выдаючы кожныя слова. Сталыя развагі не пасавалі яго квола-крамянаму, пацігнутому маладым пушчотам твару, падзіжыці сплчанай на лоб грывы. І гэты неадведнацічасам аж да смеху паянцала Вольку.

Даніўшы чай, Сяпёка нарошце моўчкі падняўся з-за стала, вышаў у калідорчыні і прынеў адтуль свой чамадан. Ён паставіў чамадан на стол перад сястрой і, шчоўнуўшы замкі, цікнуў на яе. Сястра адразу заўважыла на веку малюнк, улавіла хітравага-наспярожанаго позірк брата і, незадаволена ўздыхнуўшы, сынтала:

— Знайшоў мастацтва! Ну-ну, пакажы... — Нічога асаблывага, — з усмешкай і трывогай адказаў Сяпёка, але вена падмаць не спяшаўся.

— Дзіцёнак ты, братуха, — не вытрымаў!

Юрася СВІРКА («Маладосць»)

НАЧЛЕГ

Дарога з Бягомля вяла і вяла То гаем, то дугам, то полем. І ў лес прывяла, Дзе кляма ні сля, Ні варты зялёных таполяў.

Тут елкі і сосны — куды ні зірні. На вырубках — чырваня маліны. Паслухай — Пачуеш з лесной шышні Чалпы камарынай маліты.

Правалы зямлянак, Сівыя імкі Не лёгкія калядуў скалош. Доверлівым воякам з-пад елак глухіх Міргне партызанскі калодзеж.

Іскрыцца згоні да высокіх елін, Дрыготкі, над вогнішчам вяснуў.

І ціха было ў абшары лесным. Вузелі прасветы палянак. Палаткі застылі на ўагорку крутым, Нібы надбудовы зямлянак.

Драмаці ў палатках. Які там сны! Тачыўся ўспамін, быццам корак. І мўлка было ад апошняй вайны На гэтай зямлі непакорнай.

З палаткі я доўга глядзеў на касцёр, Які дегарай і хістаўся. І ціснула неба мільярдамі зор. Каб лепш я з мінулым зраўняўся.

Генадзя БУРАЎКІН («Полыміа»)

Мам працей. Нашы дзеці без хлеба ў кутку не прыцаць.

Для гасцей Нам не трэба добра пазычыць.

Мы сталеем іначай. Лес нам выпіў другі. А усё роўна трыгога Ля вачэй пакідае кругі.

Усё роўна трыгога Не даюць нам залпошчыць павек. І хапае гарыоты — Не скупіцца на гэты наш век.

А што часта жартуем І з многіма імкі, Дык таму, што дзяцінства Было ў нас на радасць скупым.

І не кліч нашы старыя. Не квітай нам здалекі анімаходз Ты заходзі да нас, сталасць, Нібы гаспадыня, заходзі.

А-а... Скутка на бараду села. І аж у большыя траціў? — Нігось. Аперальны рабілі.

— Ну, гэты не страшна. — Але ж у сямейнай работы пайшла. Сельце трэба. Доўга з такой хваробай трымаць не стануць.

— І з такой, кажучы, трэба сваё адбачыць. Туды абый толькі траціў... — Ну, а як сяло? — А што сяло? Працы і ў сямейнай ад пуза. У матурыні вяселле намачаецца. Маладосца жыць, Геніка. Кажучы, як быццам гарадскую знайшоў. У райцэнтры на аўтобуснай станцыі касірыня рабіць.

— І калі вяселле? — Нібыта на май абзаваліся. Налігас быцця з фермы адпусціў, гарэльні ўжо назапастілі.

— Ты усё ведаеш. — Кожны ў сямейнае ведае. — Генік, скажы табе, малаціны ў вядзюку навуку не ўдаўся. Дык малую агору. Ветраны — у калітасе не апошні чалавек. Ты во як будзеш?

— Старэйшы за мяне, таму і агораў. Прыйдзе час, я таксама... — Дай жа бог. — Сам абдыдемось.

Сястра змаўчала. Яна сядзела насупраць брата і неадзіна раз сачыла, як ён, абшчупіўшы парананымі ў гаспадарчых рукамі шклянкі і не адрываючы яе, ляснуў, ад стала, раз-пораз нізка схіляў голаву, смешна выцягнуў наустрач да шыянаў кругляя губы і прыхалкам адсёрваў чай. Карацей, высламаная на сонцы грывка спадала на самыя вочы, такія ж вузкія, з крывымі блантам у глыбіні, як і ў яе самой, шыяны выцягнулі над сталом кожны раз, калі ён адіваў з шклянкі; шчокі, што ў дзіцячым пусавелі і адны малымі плямкамі — усё тата толькі ўзманіў даўзе пацудзіць да маладосці брата. Неўвечна і неўвечна яно паднялося ў яе душы і паступова майнало, то калі аднойчы заўважыла, што ёй слаба расце і куды меншы за сваё аднагодкаў, то калі згледзла ў ім большую, як у іншых падлеткаў, сарамяжлівасць, то калі паяздзела з Мінска ў роднае сяло і там бачыла яго, няроўна і нядужага, запараным у цяжкую мужчынскую працу. А найбольш папярэжывала за Сяпёку апошні год, калі ён, у сямейнай спадчынай дзесяцігодку, прыехаў у горад наступна ў інстытут. Выбралі б вучанца на сілах, то можа б усё і атрымалася, як хацелі, бо шкору тэды на траціў скончыў — якіх ужо там ведаў? Можна было ад яго чакаць. Сваё слабацтва ў навуках Сяпёка разумее сам, пра інстытут спачатку нават не марыў, праўду ў бацькі на курсы механізатараў. Да таго ж, больш за любоўю навуку ён любіў копей. Буронку, гусей, сабак, Арсіка, няшчы без усёго гэтага не мог уявіць. Ды бацька ўзду вору. Бацьку руніла бацьчы сьвіна вучоным чалавечкам, і Сяпёка вымушаны быў паданца ў політэхнічны інстытут на Экзамены, праўда, адна, але на стацыянарны не прайшоў па конкурсе, і яго заклічылі на заводны. Вучыцца самастойна Сяпёка і зусім не змог. Месяцы два вальнуў з першай сесіай, пачаў абрабаста «хвастамі» і ўсю зіму валачыў за сабою, так і не адаўшы. Тым часам надыйшла другая сесія. Ён канчаткова застыпаўся і зусім расчараваны ў навуках, забраўшыся дакументы, вярнуўся ў сяло.

Цяпер ён моўчкі сёрваў чай, і думкі яго былі, напору, самыя празрыстыя і практычныя.

— А я ў сямейнае вясня? — зноў запытала Волька.

— Роўна. Рунь харошая. Мясні

СЛОВА ПРА ПАЭТА-СЯБРА

ДА 70-ГОДДЗЯ СЯПАНА ШЧЫПАЧОВА

Я НЕ памылюся, калі скажу, што шматлікае ў савецкай краіне племя чытачоў і прыхільнікаў вершаў складзецца галоўным чынам з моладзі. Гэта зусім натуральна, бо паэзія ўспрымае свет па-маладому — яна, бунна, выразна. Калі я прыгадаю сваю маладосць, звязаную з вайной, дык памяць падзвонае мне не толькі імёны мужных, высялых і добрых сярбору-аднапалчан, але і вершы любімых паэтаў. Паэзія была з намі ў вайсковых паходах, вяла ў бой, вучыла стойкасці, смеласці і справядлівасці. Я прыгадаю сёння басноўныя браўныя лясныя, непарадочныя снежныя палаты, саваніцы бліскі, што прасвечвае ў небе над прасекамі, і памяць беспамылкова падзвонае мне радзікі тых гадоў.

Опыт вясны над рускімі полямі. Ты пісеш ждзеш, нодзіны горцы. Іх многа с фронтонным шателістымі спокійнасць за два года тэбэ. Пускай у пісем далёка, дарога от обнятых земляных фронтонных, но эти письма я рукою трогал, и ты, читая, будешь трогать их.

У гады цяжкіх выпрабаванняў гэтыя палічотныя, трагічныя, прэзэнтыва-чыстыя вершы мелі асаблівае ўздзеянне на чытачоў.

Іх, як і шмат якіх іншых, надзіваць папулярныя сярэд моладзі тых гадоў, напісаў Сяпан Пазыя Шчыпачоў. Сёння, напярэдняе юбілею паэта, я думаю з пачуццём глыбокай чытацкай удзячнасці пра чалавека, які ўпісаў некалькі незабыўных старонак у гісторыю нашай сучаснай лірыкі. Напісана Сяпанам Шчыпачоўм яна быў часткай душы кожнага з нас.

Сяпан Шчыпачоў належаў да таго літаратурнага пакалення, якое пер ужо называюць старэйшым. Яго плых — у жыцці і ў мастацтве — тыповы шлях рускага паэта нашых дзён.

Ён нарадзіўся ў сяле Шчыпачы, што на Пярмскай зямлі, у беднай сялянскай сям'і. Пазней паэт не раз успамінаў у вершах пра захады і світанні, пра гоман гракоў над берагамі, пра басаногое дзядзінства, баграцкую маладосць, пра суровыя галы грамадзянскай вайны. Першыя вершаваныя спробы, якія вызначаліся шчырасцю і свежасцю, былі яшчэ дзяліка ад дасканаласці па форме, і спатрэбіліся доўгія гады вучбы, вастойлівага авалодвання культурай, у тым ліку і культурай верша, каб чытацкае прызнанне прыйшло да паэта. Здарылася гэта ўжо ў другой палове трынаццігадоў. Менавіта тады паэт надрукаваў

МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК У ЗАПАЛЯРІ

На Кольскім паўвостраве вырашана стварыць музей-запаведнік высокага доўгаводства пад адкрытым небам. Адкрыццё самага паўночнага ў Савецкім Саюзе музея тэпота роду выклікана тым, што пераважна большасць помнікаў гісторыі і культуры Запалар'я знаходзіцца ў дзікалюдных для турыстаў месцах.

Наведвальнікі музея пад запаларным небам убачаць драўляную царкву Успенія — выдатны помнік XVII стагоддзя з сіла Вярэці (паўднёвае ўзбярэжжа Кольскага паўвострава), савесную вежу (жыльце), сваясобныя паморскія хаты з паўднёвага берагу паўвострава, а таксама так званыя «лабрыты», які з'яўляюцца, пабудаваныя мэрванам; іх вучыць, культываць узвядзенне пампетага стагод. Дзе.

Музей будзе створаны ў 50 кіламетраў на поўдзень ад Мурманска на беразе ракі Тулома. Тут маляўнічыя азёры, валуныя горады, бурныя парожыстыя ракі, дрымычы лес, — адным словам, характэрны для Мурманскай вобласці пейзаж. Гэты раён зможаць лёгка наведаць саваецкія замежныя турысты, аматары змяшчэння віду спорту і проста жадаючы адпачыць на прыродзе.

Міхэй ПАПОУ, карэспандэнт АДН.

ЖАВАРАНАК

[Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.]

лунку за гародамі свіней, на жаласнай дзядзі браў лён за маці, мну ў хаце падлогу, адзін ездзіў па дрывы ў лес... Сапраўды, ці ма адуць можна ў сляе грынку прынесці... — Калі ж табе на аперацыю? — Казалі, каб пасля свята адрэзу. — Ужо? Вацька перад святам, ты — пасля. Насланне нейкае на вас, мурышка, найшло. — А чаго гніцнуць? Усе роўна трэба, дык лепей адрэзу, каб доўга не думалася... Сцёпка замаўчаў, як бы нешта не дагаварыўся, але, пасядзеўшы, яныўшыя зноў: — Добра, што хочь Буруна ацяпілася. — А то без тебе не амагла б. — Змагла б, ды хто б цялятка прыняў? Бацькі няма, а маці на ферме ўсе дні. — Значыць, і акучарам можаць? — А што там такога... Навуна проста. Волка як зашліся ад смеху. Яна смяялася доўга, а калі спыналася, то ўбачыла, што Сцёпку ўсё гэта не смешна: ён як сядзеў, паклаўшы рукі на стол, так і сядзеў сабе, самаўшы і нерухома. Гэта яе адзіваў, і яна падумала: а сапраўды, з чаго ты смяяся? Раптам ёй стала вядома: няважэ перад братам за свой смех, і яна зноў прыгадаў, як пасля абеда бацька, Сцёпка і яна ляжалі на пакошы, а над імі, глыбока не ўшыпаваючы ў неба, басноўна трышчэў жаваранак. Яна ляжала і думала, што

НШТО, напэўна, не мае ў кінематографіі такой прывагляльнай сілы, як падзігі смельчак, мужных, адважных людзей. Не выдалося такіх папулярных і гледачо прыхільнікаў, якіх або стужка з дэтэкцівам. Ужо сам жанр такіх карцін дзе аясні поспеху. Як правіла, філмы гэтай жанры імітуюць паглядзець людзі рознага ўзросту і розных схільнасцей. Іх вабляе магчымасць сустрэцца з вострай сюжэтнай інтрыгай, напружаным дзеяннем, з ігравым, імгненным прыплетеннем самаададзенай хітрасці, вынаходлівасці, мэтакамірэнасці.

Зусім нядаўна аб'явілася прэмія філмы «Новыя прыгоды няўлоўнага», а ён паслеў яго сабраць які-то аўдыторыю гледачоў, хоць адрасаваны перш за ўсё маладым. Значыць, аўтары здолелі задаволіць патрэбы гледачоў у гераічна-прыгодніцкім жанры, захапіць іх смельчымі прыгодамі іх рэальнага будзеўнага эрамі.

Перад рэжысёрам-пастаноўчыкам (сцэнарый А. Макарава і Э. Кеасаня) Э. Дамандан Кеасаням і гераімаў ўжо знаёмых нам па філмы «Няўлоўныя мсціўцы», — Днікам, Яшчам-чыганком, Валерыя-акучарам і Ксанжыя стала складаная задача — пачаць з сур'езным паказець аяслае, іранічнае, узяць іхлівы рытм дзеяння, увесці галавкружжыя трыкі. Аўтары свядома пайшлі на гэты перабольшаны, дай волю фантазіі, каб ярэй раскрыв характары юных гераімаў, якія з такім дзіркім юморам і ліхон смеласцю выканалі адказнае заданне — дэстабілізацыю раз'яднае белегвердзюных войкаў.

Юныя разведчыкі, па сутнасці,

уступаюць у сваясобліі пачаткам з белаю контрразведкай, якую кіруюць і асцроеныя палкоўнік Кудасюў (артыст Аркадзіў Табузіна), а яго бліжэйшым памочнікам з'яўляецца разумны, шчыры супрацьнік — штабс-капітан Авецкін (артыст Армен Джыгарханян). Неверагодна! На першы погляд, можа быць, Але ўсё шмекна надзееру знікне з ходам дзеяння філмы, якое ўцягвае ў саю стыхію і апраўдае неверагодны прыгоды няўлоўных настрымым перывам маладосці, нятэжныя барць.

ПА ЗАКОНАХ ЖАНРУ

НАТАТНІ АБ САВЕЦКІХ ПРЫГОДНІЦКІХ ФІЛМАХ

бой за справядліваю народную справу.

На смелую рызыку ідзе Валера (Міша Мяцёлкін), разгэвучаны з сёбе лямі-гімназіста, выхаванага ў багатай пецярбургскай сям'і ў духу манархізму, — разгэвучана для таго, каб увайсці ў кантакт са штабс-капітанам Авецкіным і праз яго паспрабаваць знайсці шлях да неабходнага чырвоармейскаму камандаванню карты. Спачатку здаецца, што поспех магчымы, што Авецкін «паддаецца», і раптам — іншы паварот,

выказваець меркаванні пра дэмію, але думачкаю з'яўляецца гісторыя, якая заўважліва сцэнарыста і рэжысёраў, і будзе лічыцца тані сцэнарый і тані раён алі Нікуліна ў якасці новага бою выявілі талент выдатнага савецкага аўтара.

Нікуліна ў шчыру-тоні, пранікнёны, нечаканы артыст.

— Мая любоў да шчыра, — гаворыць Нікуліна, — гэта шчыра, а таму, як гэта шчыра была, яна засталася на ўсё жыццё. Я рашыў стаць кіноаўтарам і пачаў гадоў, пасля таго, як першы раз пабыў у шчыру.

Нірадна Юрыя Нікуліна і яго партнёр Міхэй Шчыпачоў з'яўляюцца аўтарамі сваіх сцэнаў. У пачатковым яны кожны радылі ініцыяваць ідэю персанажа, каб усім гледачам у шчыру, незалежна ад іх узросту, стала аднолькава ласнай думка ацэнкаў.

Адночы на гастролях у Ерэване пасля аднаго з прадстаўленняў да кіноўна падышла старая арыянка, якую сын прывёз у горад з далёкага селішча. Яначына сказала, што імя яе — Нікуліна, вельмі добра — проста на армянскай мове.

— І ў добрага чалавека, — гаворыць ён, — таксама як ёсць нейкі смелы рысы. Такі жанр, як камедыя, вымагае смеласці і ў станоўчы.

На пытанне пра творчыя планы артыст адказаў:

— У мяне пакуль ніякіх планаў. Хацелася б сыграць ролю Кудасюў у Кузьмы Кузьміч з філмы «Калі дрэвы былі якія». Атрымалася тым, што яны не мэрванілі, што яны выйдуць таковыя. Гэта лепш за мая роля.

Сапраўды Кузьмы Кузьміч вельмі адорніваеца ад астатніх персанажаў Нікуліна. Гэта чалавек, які апусціўся, прычэпуе да ўдару лёсу, ён непрыкраны і адзінокі, ён можа апраўдаць сваё існаванне. Суд чалавека над услашым жыццём.

Не будзем пакуць што

Ташаца ЛОЦІН, (АДН).

выконвае Ладзейнікаў, — перадаць тэатрастофу савецкага мастацтва, раскрываць сакрэт прытэатвн жывага прэзэнтыва — сродку ма- АБ тым, як неабходна гэта зрэбіць, сведчаць кінекадры дэманічнай імкнучай хронікі — яны дэманструюць першыя вопыты прымянення прэзэнтыва. Жалівае сведчанне і тым больш узростае цяма падзеі савецкага чалавека, усё наменгін якога накіраваны на тое, каб выкрыць злачынства супраць чалавечтва.

А наменгін вельзірныя. Да разгядкі тэйны амаль няма ключоў, вядома толькі, што над прэзэнтыва прадуе нейкі доктар Хас, былы нечыст, які праводзіў у час вайны эксперыменты над палоннымі ў лагеры смерці. Але пад якім імем хавецца цыпер доктар Хас, які ён з выгляду — Ладзейнікаў не ведае. Не прыносіць пачуць жадаюць анікаў і з'яўляюць у суротным гарадку Даржэіка, дзе Ладзейнікаў шукае Хас, Савушкіна — білага ваеннапалоннага, які ўдзель у лагера ад «воптыя» Хаса. Сярод жыхароў гарадка і супрацоўнікаў фармацэўтычнага цэнтры ён не можа знайсці злучэння. Азідн крок, другі, трэці, а выніккі няма, а час, якога вельмі мала, наўмысла на бязжыццё, і небяспека, якая пагражае Ладзейнікаў (на яго след напала верокая контрразведка), усё ўзрастае.

Але паранейшаму з'яўляецца кожны вечар у мясцовым бары падцігнуты, спакійны Лансфілд-Ладзейнікаў, углядаюцца непрыкраны ў творы наведвальнікаў — працягвае пошукі.

«Які вы спакійны, які вы спакійны!» — не вытрымае Савушкін пры чарговым выпытанні з ім.

«Прабта разведчыка... патрабуе цярпення...»

Але ці толькі цярпення? А самавалоданне, якое неабходна, калі адчуваеш — за тэбой сонца. А воля,

НІНА ІГНАЦЕВА, кінакрытык, (АДН).

ВАЕННЫ ДЗЁННІК ГАЛЬДЭРА

У савецкай гістарычнай літаратуры з апошніх гадоў трынаццацімесца занялі дакументальныя публікацыі. Сярод іх адрэаюцца на сябе ўвагу публікацыі дакументаў вышэйшых чыноўных істаўнаў узброеных сіл фашысцкай Германіі, якія раскрываюць карціну стратэгічнага планавання, развіцця і выдольнага лагору савецкай вайны. Гэтыя дакументы цалкам апраўдваюць распуспаўнае мую ў буржуазнай гісторыяграфіі версію аб прэзэнтыва-качары вайны фашысцкай Германіі супраць СССР. З другога боку, яны перамаўляюць сведчаць аб поўным правале злавесных планаў гітлераўскай Германіі, накіраваных на парабачэнне савецкага народа, знішчэнне пераходзіць на савецкай дзяржавы, панаваючы ад якой смяротнай пагрозы быў выратаваны савецкі народ.

Гэтыя дакументы паздаюць савецкіх людзей у гады мінулай вайны.

Нядаўна савецкая гісторыяграфія ў асноўных публікацыях апаўнаважыла новай нікай. Выйшаў у свет першы том трохтомнага вайнага дзённіка начальніка генеральнага штаба сухапутных сіл фашысцкай Германіі генерал-паўкоўніка Франца Гальдэра.

Гэтыя дакументы прымімаюць самы непародны ўдзел у распуспаўнае планы напад на Савецкі Саюз і іншыя супраціўнікі іраніі. Паэтыя нірадынаў і істаўнаў усё работа генеральнага штаба сухапутных войкаў па падрыхтоўцы вайны супраць Савецкага Саюза, і таму яго службовы дзённік поўна і дэталёва раскрывае механізм падрыхтоўкі, планавання і выканання другой сусветнай вайны іраціўцам вермахта.

З імкнучым пелатывацыя Гальдэра вёў свой дзёнік з сярэдзіны жніўня 1929 года, на 24 верасня 1942 года, пакуль ён быў званым Гітлерам у адстаўку. Злісваючы усё найбольш істотнае, што адбылася ў асноўных пераходах генеральнага штаба, у штабе вярхоўнага галоўнакамандвання і ў дэталёва раскрывае механізм падрыхтоўкі і выканання другой сусветнай вайны іраціўцам вермахта.

Архітэктару М. Тімачуку, аўтару гэтага праента Удалосі спалучыў у арганічнае цэлае прыкметы старажытнасці і дасягненні сучаснай архітэктурнай і мастацкай думкі.

«ЖАВАРАНАК»

7 студзеня.

Першая праграма. 10-05 — тэлевізійны навіны (М). У дні школьных навіну. 10-15 — «Міко-напаров». Мастацкі філм (М). 11-45 — «Жыццё выдатных людзей». Г. В. Плаханаў (М). 12-15 — тэлевізійны тэатр мініяцюр. «Якныя афіска» па матыках апаўдзінаў Г. В. Плаханаў (М). 14-50 — праграма перадач. 14-55 — школьная філматыка. «Яўгеній Анегія». Фільм-опера. 16-50 — тэлевізійны навіны (М). 17-00 — перамога СССР па вайне (Васкрэсенскі) (М). У перапынках і пасля заканчэння — тэлевізійны навіны (М). 22-00 — «У свеце кіно». Аўтары і фільмы: 30-х гадоў (М). 22-45 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Другая праграма. 17-05 — «Самыя прэты» Тэлевізійны альманах (М). 18-00 — для дашкольнага і маладзёжнага чытацтва. «Там, ва вясняна лет». Тэлевізійны фільм (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).

Турнір юных валебністаў. Перадача з Лужанска. 17-00 — праграма перадач. 17-05 — тэлевізійны навіны (М). 17-15 — для школьнікаў. «Якныя фільм свету». «Адкрыццё» аўтары Саватніцкі, Г. В. Плаханаў (М). 18-30 — «Навіны». «Камітэтар». Праграма перадач. 23-05 — «Тэхналогія мета-стаў». Чацка першы 23-30 — «Шхматны альманах» (М).